

K ö r

A Magyar Környezeti Nevelési Egyesület hírlevele 2024 november

Lesz

JÖN!

November 21-én, *A vizek összeérnek* címmel kerül megszervezésre a Globális Tanterem, ahol érdekes előadások lesznek hallhatóak, majd az óvodáknak és iskoláknak ajánlott programokkal ismerkedhetnek meg a résztvevők. A részletes program és a regisztrációs link elérhető [honlapunkon](#).

A program a HAND Szövetség által koordinált [Globális Nevelés Hete](#) keretében kerül megrendezésre.

Bátyi-Földesi Dóra

Jelen cikk az Európai Unió társfinanszírozásával valósul meg. Tartalma a Magyar Környezeti Nevelési Egyesület kizárólagos felelősségét képezi és nem feltétlenül tükrözi az Európai Unió álláspontját.

Az „Együtt egy nyitott, igazságos és fenntartható Európa felé a világban – Negyedik Trió EU Elnökségi Projekt” az Európai Unió társfinanszírozásával valósul meg, a magyar HAND Szövetség; a spanyol La Coordinadora; a belga CNCD-11.11.11 és 11.11.11., mint nemzeti civil szervezeti platformok, valamint a CONCORD, mint európai civil szervezeti szövetség partnerségében, közösen munkálkodva a fenntartható fejlődés és nemzetközi együttműködés területén.

A projekt honlapja: <https://presidency.concordeurope.org>

„Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan!”

Több mint fél évszázada idézzük rendszeresen a fenti gondolatot úton, útfélen. Már nem is tudjuk pontosan, ki volt, aki elsőként papírra vetette, de talán nem is ez a lényeg. A GLOBÁLIS NEVELÉS HETE remek alkalom arra, hogy a bölcs szavakat készpénzre váltsuk.

Idén november 18-24. között került sor a nevezetes rendezvénysorozatra, melynek mottója:

„Összefogással egy befogadó bolygóért”

A nemzetközi témahetet ez alkalommal is a HAND Nemzetközi Humanitárius és Fejlesztési Civil Szövetség koordinálja. A hagyományos Globális Tanterem rendezvényre a hagyományokat követve november 21-én, csütörtökön kerül sor. A megvalósítást 2024-ben egyesületünk vállalta.

„A vizek összeérnek”

A 120 perces program során Victor András, Bányi-Földesi Dóra és Vidra Mária előadását követően többek között a WWF, a Duna Múzeum, a Zöld XVII. civil szervezet mutatja be intézményeknek, szervezeteknek szánt programkínálatát. Az előadók és a programban részt vállaló szervezetek képviselői természetesen az előzetesen vagy közben felmerülő kérdésekre is válaszolnak, így valószínűleg kellemes beszélgetés is kialakul.

A program az „Együtt egy nyitott, igazságos és fenntartható Európa felé a világban – Negyedik Trió EU Elnökségi Projekt” az Európai Unió társfinanszírozásával valósul meg. A részvétel természetesen ingyenes, ám regisztrációköteles. Pontos és részletes információ a HAND Szövetség honlapján (<https://www.hand.org.hu/globalis-neveles-hete-2024/>), egyesületünk honlapján és Facebook-oldalán érhető el.

Vidra Marcsi

Szokatlan MEGHÍVÓ az idej ÖKOKARÁCSONYRA

A megszokott hangulatban és színvonalon tartjuk meg idén is az Ökokarácsonyt **december 7-én, 10 és 14 óra között**, amit jelenléti **Puli Szalon** követ.

Az ökokarácsony pontos címe: 1102 Bp., Füzér utca 32. A Kőbányai Helytörténeti Gyűjtemény épülete.

Gyönyörű az új helyszín, a Körösi Művelődési Központtól kb. 500 m-re. Tömegközlekedéssel ugyanazon az útvonalon közelíthető meg, mint a tavalyi helyszín, csak más irányba kell sétálni, miután leszállunk a járműről. A Füzér utca az Állomás utcából (itt áll meg a 9-es busz) nyíló utcácska.

A jelenléti Puli Szalonra is ide várlak benneteket szeretettel kb. 13.30-tól. Kérem, készüljeteK valami aprósággal, finomsággal a karácsonyi asztalra!

Aki szívesen tartana foglalkozást, kérem, mielőbb keressen telefonon vagy e-mailben!

Trescsik Angéla

A kissé hosszúra nyúlt „zárva tartási időszak” után november 14-én nyitott újra a Puli Szalon. KészüljeteK a decemberi jelenléti Szalonra is az Ökokarácsony után, december 7-én!

Trescsik Angéla

OT helyszínt keresünk 2025-re

Kedves Társaink!

Még csak most jelent meg a beszámoló a 32. Országos Szakmai Találkozóóról, és máris itt van a felhívás a következőre! ☺

A szervezést – elsősorban a helyszín kiválasztását – nem lehet elég korán kezdeni.

Első körben bátorítani szeretnénk azokat, akiknek már megfordult a fejében, hogy szívesen rendeznének országos találkozót: minden felajánlásnak örülünk!

Külön szerencse, ha többen vagytok MKNE-tagok (akár egy városon belül, akár egymáshoz közeli falvakban), és meg tudjátok osztani a munkát. De semmiképp

sem lesztek egyedül: az elnökség jól bevált forgatókönyvvel, a korábbi szervezők tapasztalataikkal fognak segíteni.

A 30 éves jubileumi alkalom Tata-Agostyánban volt Labancz Györgyiné, a 31. Solymáron Berényiné Parti Krisztinél, a 32. Pécs-Orfűn Biánál – *és vajon hol lesz a harmincharmadik?*

Várjuk jelentkezésedet, javaslataidat, kérdéseidet!

Gyalog Éva

gyalog.eva@gmail.com

06 30 676 8944

Volt

Országos Találkozó, Orfű, 2024.

3 napig áztunk Orfűn az éltető esőben (végre!) és a helyi közösség szeretetfürdőjében a MKNE Országos Találkozásán.

A Mecsek Házában aludtunk, és ettünk, ittunk, és beszélgettünk, és játszottunk és élőkönyvtároztunk, és furulyaszóra ébredtünk, és danolgattunk és közben megfejtettük, mit is üzennek a népdalok a szavak mögött, és bőrig ázott a Balázs kilátós programot választott csapat, a többiek csak blúzig...

Köszönjük Murányi Zolinak a Medvehagyma Házas fogadtatást a jó melegben és a beszélgetést, Rudinak a Kultúrpiacot, meg hogy még puli is (egyesületünk jelképe) volt a boltban, Füzes Katának és Kocka Tamásnak a jóféle többgenerációs, málnalekváros–papírmerítés–olajütős–,pincét-padlást bejáró búzaszemes” malmos élményt, a barlangászoknak (Máté Gábor vezetésével) a Vízfő forrásban bujkálást a „patkóssal”, az óriásdenevérrel, Tiboréknak a szombati vacsorát, lehet, hogy ezután csakis vega töltöttkáposztát eszünk 😊. És a végére hagytam direkt, mert a találkozó legemlegettebb programja volt: az Orfűi Élőkönyvtár.

Mindenki megtisztelve érezte magát, hogy a helyi meghívottak: Zita (a polgármester asszony!), Béla és Béla, Tibor (időben érkeztek az esőben!) eljöttek velünk játszva tapasztalatot megosztani, s ezt nagyon különlegesnek ítélték.

Az Élő könyvtár „kikölcsönzött könyvei” voltak:

Füziné Kajdy Zita, Orfű polgármestere; Gonda Tibor, az akadálymentes turizmus éltetője; Tóth Béla agrármérnök; valamint az egykori népművelő, majd jegyző:

Harmat Béla. Köszönjük, Orfű ezt a hidegben is meleg fogadtatást és gratulálunk a közösségekhez! ❤️🌱😊

Vasárnap még egy kis esővel és széllel turbóztuk tovább a programot Pécsen a Meseerdőben; a Csontváryban múzeumpedagógiáztunk Huszár Zsuzsával, jammeltünk egy szín-kavalkádos képre.... aztán vissza az esőbe...

Annyira jó volt az MKNE találkozó záró akkordja is az Emberség Alapítványnál! A sok esős program után megpihelve, Anitával apróka játékkészítő tapasztalat megosztással, az irodára rácsodálkozva, az egyszerűséget és egyben nagyszerűséget értékelve, a fiatalokba vetett hitet hangoztatva és egy jót ebédelve [Fazekas Bálint Personal Chef](#) és Szűcs-Nyirati Anna és családja jóvoltából.

Köszönjük a helyszínt, a gondolatokat, a lecsókat és palacsintákat, és a fotót ❤️❤️🌱😊 is. Jóllakottan indult mindenki szerte az országba a dógára! 😊

Köszönet, köszönet és köszönet mindenkinek! A szervező társaknak, Hirt-Szabó Orsinak, Adorján Ritának, Varga Áginak, Huszár Zsuzsának a belefecolt sok energiáért, a Malmoknak és Mecsekerdőnek a szponzorációért. Kezdek feléledni én is, már egy jót aludtam! 😊 Annyira jó, hogy ilyen kapcsolati tőkémm van! Ölelés és hála mindenkinek. ❤️❤️😊

Az ECK -Erősödő Civil Közösségek- Coworking Irodában az OT résztvevőivel

Németh Ibolya, Bia

Visszajelzések az OT után:

Saly Erika

Minden úgy történt, ahogy Bia írta! ❤️ Szuper találkozó volt szuper helyen, jó emberekkel! A szervezőknek örök hála az esőben is szívet melegenítő fogadtatásért, a tartalmas programért. Megerősödve, feltöltődve értünk haza 😊. A közösség ereje... ❤️ Köszönjük, Bia, köszönjük mindenkinek...

Bátyi-Földesi Dóra

Így-így! 😊 Ki ne maradjon Bia és Orsi fantasztikus vendéglátása és gondoskodása a szálláson. Minden jóval el voltunk látva! ❤️ A láthatatlan háttérmunkáért pedig köszönet Gyalog Évának, Saly Erikának, Sztridáné Kurucz Krisztának és Pólyi Zsuzsának. Mindenki másnak pedig, hogy hozzátették a magatokét! 🙏 Így volt kerek, vagy inkább KÖR. 😊😊

Izgalmas programok, fantasztikus emberekkel! Ismét jó volt Veletek!

Tóthné Timár-Geng Csilla

Én is csak szuperlatívuszokban tudok beszélni erről a 3 napról. Minden pillanata élmény volt. Nem bántam, hogy 3 napig bőrig áztunk.

Amit tervezett a pécsi csapat, azt megnéztük, oda elmentünk, hiába zuhogott az eső, fújt a szél. Csontváry képeinek is nagyon örültem, mert ő az egyik kedvenc festőm. És azok az ötletes „játékok” a múzeumban! Szóval a 3 nap minden pillanata öröm volt. Sokáig meséltem itthon az élményeimet. Köszönöm a szervezőknek, nagyon jó csapat voltatok és vagytok.

Jó volt együtt lenni.

Tatainé Dobcsányi Erzsébet

Tetszik az OT program évtizedek óta kialakult felépítése. Aktívan, együtt éljük meg a tartalmas tevékenységeket. Nagyszerű emberek között lehetek, és úgy érzem, nekem is van helyem ebben a közösségben.

Vidra Marcsi

A zord időjárás ellenére remekül éreztem magam: kiváló társaságban, hozzám hasonló gondolkodású és értékrendű emberekkel tölthettem a hétvégét.

A legnagyobb élmény számomra az **élő könyvtár** volt, vetekedve a **barlanglátogatással**. Többször jártam már Orfűn, s közel húsz éve jártam a malomban is. A molnár bácsira máig emlékszem: óriási tudással és a szakma iránti alázattal, fantasztikus lelkesedéssel mesélt a terveiről. Sajnálkozva beszélt arról, hogy a négy lánya valószínűleg nem fogja folytatni, amit ő elkezdett. A harmadik csoda számomra a **molnár lánya** volt...

Hirt-Szabó Orsolya

Gyerekeim születése óta passzív tagja vagyok az egyesületnek, de azon a hétvégén fel sem tűnt a sok kihagyott év. Ugyanúgy barátok közt, felhőtlen jó hangulatban telt a két nap. Bár én már jól ismertem Orfút, mégis egy csomó új információval lettem gazdagabb.

Nagy Andrea

Az OT kiemelkedő élménye volt a barlanglátogatás a szakértő barlangással, meg az orfúi malmokat működtetők szakmaszeretete. Az orfúi közösségben 23 civil szervezet aktivitása is hihetetlenül szép eredmény, valamint a vasárnapi meseerdő látogatás, majd azt követő közös ebéd és találkozó az emberi jogi szervezettel.

Köszönöm szépen a hétvége minden egyes programját és a szervezők kiemelkedő munkáját.

* * *

Legek:

Tóth Gábor

Mecsek ház, Orfű forrásbarlang, orfúi malmok, meseerdő.

Kardos Orsi

A sok-sok élmény közül az alábbiakat említem:

Furulyázós éneklés és a szimbolikus dalszövegek értelmezése, interaktív tárlatvezetés a Csontváry kiállításon, barlangtúra és a „gomba” története.

Heindl Vera

Örültem, hogy láttam a Vízfő-forrás barlangját, nagy élmény volt a helyi emberekkel való beszélgetés, jó kis módszertant kaptam a játékokból.

Kosztolányi Hajna

Barlangászás,
élő könyvtár,
malomnézés.

Mondok Zsuzsa

A legnagyobb élmény az Élő könyvtár volt. Nem ismertem ezt a módszert, ami szuper; és a meghívott vendégek fantasztikusak voltak.

Szeki

A három legszuperebb dolog ezen az OT-n:

10 év után ismét találkozni a közösséggel,
szuper volt az esti tanösvény séta,
nagyon sok finomság volt a terülj-terülj asztalkán.

Szekeres Marci

Éjjeli túra,
élő könyvtár,
közösségi együttlét.

Szekeres Éva

A legeslegnagyobb élmény sok év után újra ebben a közösségben lenni,
fantasztikusan éreztem magam.

A programok mindegyike szívmengető volt, az élő könyvtár tetszett a
legjobban.

Pólyi Zsuzsa

Újra itthon, újra Veletek, köszönöm.

Pólyi Csaba

Baráti beszélgetések a cserépkályhában ropogó tűz mellett.

Bia

Nekem a legnagyobb élmény az volt, hogy megosztottság nélkül zsiszegett a
közösségünk 3 napig. A hangzavar a nappaliban csúcs volt... és az orfűi
Élőkönyvtárba szervezőként csak bele-bele hallgatni tudtam, de zseniális volt,
ahogy Zita elmesélte az iskola megmentését az erdei iskola programmal, és Béla
pedig az 5 temetőért való harcot, és ma is él mind az öt.

Hársas Éva

Szerkesztőként már felesleges szószaporítás lenne ismételtetni ezt a rengeteg
dicséretet, óriási közösségi élmény volt, az biztos.

Bia véleménye:

Az elszánt környezeti nevelők ilyenek. ❤️ Nem baj, hogy harmadik napja esőben
programoznak, megnézik ezt a „rekultivációs” csodát... hiszen ki tudja, mikor
keverednek a Galga mellől, vagy Jászberényből, vagy akár Budapestről (a
vonatuk két és fél órát késett csak) újra Pécsre ... és a pedagógus foglalkozásúak,
meg a nagymamák nagy fogadalmakat tesznek, hogy ide el kell hozni a
gyerekeket... mindig mondom, hogy a Meseerdő csúcs ötlet és megvalósítás.

Bia, Zsuzsa és Orsi a megérdemelt serleggel

Medvehagyma a Mecsekben

esőben a tavak körül

terülj-terülj asztalkám

Szekeres Éva
készítette
újrahasznosított
tárgyakból

Vízfő-forrás

A barlang bejáratánál

Cseppkövek

A barlangban

A Medvehagyma Ház vezetője és a Látogatóközpont

Füzes Kata elbeszélése a Pajtapékségben a malmok történetéről

Kocka Tamás, aki mindent tud a malmokról

a Vizimalomnál

a Papírmalomban

a Szárazmalomban

A Víz vándortanösvény bemutatásán

Az „élő könyvtár” vendégei

és figyelmes hallgatói

Szakadó esőben a Meseerdőben jártunk

A Csontváry Múzeumban múzeumpedagógiai „órán”

Huszár Zsuzsa vezetésével jammelés:

<https://drive.google.com/file/d/1zevuPdZPwRmt1vX3ezszRsISFP9Mr4eM/view?usp=sharing>

Vándortanösvény bemutatók sportnapokon

Az MLSZ megbízásából szeptember végén három diáksport rendezvényen mutattuk be a vándortanösvények játékeit. A központi téma a környezettudatos életmód volt, amiben természetesen a beporzókkal való kapcsolatunk is nagy hangsúlyt kapott, és néhány vizes játékokat is kipróbálhatták a gyerekek. Kecskeméten, Pakson és Zuglóban vettünk részt a helyi sportrendezvények egy-egy állomáspontjaként. A gyerekek fociztak, sorversenyeken vettek részt, olimpiákkal beszélgettek, és közben a fenntartható életmódról is tanultak. Szokás szerint nagy örömmel és kíváncsisággal próbálták ki a játékokat. 12 környezeti nevelő társunk 550 diákkal, tanárral és szülővel játszott, beszélgetett, kísérletezett ezen a napon.

Paksi csapatok vizes és beporzós játékokkal

Simon Szilvia a beporzókról mesél Zuglóban

Simon Szilvia élménybeszámolója:

Egy szeptember végi pénteken a Heltai Jenő Általános iskolában – egy rövid bevezető köszöntő után – szinte megrohmozdunk minket a gyerekek. Mind a négy asztal körül csakúgy rajzoltak a kíváncsi tekintetek. Nálam a beporzókról és a faültetésről beszélgettünk, játszottunk egy csodás nagy fa közelségében. Nekem jó visszajelzés, hogy szinte ragadtak a gyerekek a székekbe, nem nagyon akartak elmenni, sem a kicsik, sem a hetedikes lányok! Érdeklődve és vidáman telt el az idő, még pár tanárt és szülőt is meg lehetett lepni új információkkal!

A szervezés kezdetekor még kicsit tartottunk tőle, hogy egy sportnapon mennyire tudnak, akarnak majd lelassítani és gondolkodni a gyerekek a sok szaladgálás közepette, de – ahogy Szilvi is írja – néha el sem akartak menni tőlünk. Mindhárom helyszínről pozitív élményekkel tértek haza környezeti nevelő társaink. Köszönjük a munkájukat!

Bátyi-Földesi Dóra

Állatszeretet Fesztivál – 2024. október 4-6.

Idén is hívtak – idén is mentünk!

A Fővárosi Állat-és Növénykert az Állatok világnapján ismét kitett magáért. A háromnapos program színes kínálatához egyesületünk ugyancsak hozzájárult. Az első napon az időjárás többeket elriasztott, önkénteseink nem egykönnyen adták fel. A délelőttre jelentkezők derekasan állták a sarat, a kertbe látogató apróságok nemcsak játékokat, de menedéket is leltek kissé nedves sátrunk alatt. Szombaton és vasárnap – az időjárás és a meghirdetett színes programok jóvoltából – teljes gőzzel dolgoztunk. (A két kevésbé esős hétfévi napon kb. 8000-8000 látogatót fogadott a kert!) Népszerű játékokat választottunk a készletünkből, s ismét nagy sikert arattunk. A Nagy-tó mellett vártunk kicsiket és nagyokat – jöttek is szép számmal! Külön köszönet jár Ilyés Boginak, aki a helyhez és a helyzethez alkalmazkodva intenzív pelikángyártásba kezdett – igen nagy sikerrel.

Köszönet a csapatnak: Bikki Levente, Csintalan Gergő, Grossmann Erika, Gyalog Éva, Hársas Éva, Jávorné Ilyés Boglárka, Keve Ildikó, Kun Margit, Saly Eszter, Simon Szilvia, Szentpétery Marianne és Sztrida Emi adták kézről kézre az érdeklődőket.

Vidra Marcsi

Zöldülő Terézváros

Terézváros Önkormányzata az idei évben is támogatja évek óta tartó programsorozatunkat, melynek keretében szemléletformáló programokat tartunk a Hunyadi téren. Szeptemberben a kerületi Autómentes naphoz kapcsolódtunk a Klíma és a Herman Ottó vándortanösvények játékaival. Októberben a Komposztünnephez és a téli madáretetés közeledtéhez kapcsolódóan vittünk komposztos és madaras játékokat. A gyerekek nagy örömmel fedezték fel a különböző kis élőlényeket a félig érett komposztban, miközben a szülőkkel, nagyszülőkkel a városi komposztálás lehetőségeiről beszélgettünk. A madaras játékok pedig mindig nagy sikert aratnak, a legkisebbek is örömmel próbálgatják a harkálykopogtatót. A játék közben pedig a felnőttekkel sok téves információt sikerült kitisztálni a komposztálással és a madáretetéssel kapcsolatban is.

A programsorozatot a Zöldítőkkel közösen valósítjuk meg, akik a természetismereti játékaik mellett szívesen adnak tanácsot a balkonkertészkedéssel kapcsolatosan. Fontos, sokakat vonzó programjuk a növénycsere, ahol a túlszaporulatot és a lakást–balkont kinőtt növényeiket cserélhetik el, vagy adhatják tovább a résztvevők.

Az idei utolsó rendezvényre november 9-én kerül sor, a hidegre forduló időjárás miatt már az Eötvös 10 Művelődési Házban. Ezúttal a Víz vándortanösvény

játékaival ismerkedhetnek meg a látogatók, ami miatt szintén szerencsés, ha fagypont fölötti hőmérsékleten tartózkodunk, hiszen ez az egyetlen fagyérzékeny vándortanösvényünk. ;-)

Autómentes nap a Hunyadi téren

Komposztlakók keresése

Bátyi-Földesi Dóra

Vadmacska gála

Október 19-én a Vadonlesők jóvoltából idén is meghívást kaptunk a Vadmacska Gála és Forratagra a Fővárosi Állat-és Növénykertbe. Megtöltöttünk két asztalt a vándortanösvények izgalmas játékaival; volt mindenből egy kis ízelítő: Herman Ottó vándortanösvény, Víz vándortanösvény, klímás játékok. A programon nagy segítségünkre voltak a lelkes Kürtös diákok, akik fáradhatatlanul vezették be a kíváncsi látogatókat a játékaink rejtelmeibe. Mindenki jól érezte magát, a gyerekek a tudás mellett élményekkel, no meg pecséttel gazdagodva álltak fel a foglalkozásainktól.

Reméljük, jövőre is kitelepülhetünk!

Grossmann Erika

A Víz vándortanösvény Dévaványán

2024. november 5-én és 6-án a Dévaványai Ladányi Mihály Könyvtárban mutattuk be a Víz vándortanösvényt.

Budapestről csípős hidegben, de szikrázó napsütésben indultunk útnak. Saly Erika, a program szervezője és házigazdája Dévaványán várt minket.

Ebéd után átvonultunk a könyvtárba, ahol már berendezték számunkra a termet.

Négy asztalra készítettük ki a 8-12 éves korosztálynak szánt játékokat, eszközöket. A gyerekek osztályonként, 4-6 fős csoportokban érkeztek. Akik várták őket: *Saly Erika, Tóthné Tímár-Geng Csilla, Hársas Éva és Gyalog Éva.*

Nem tudom, kollégáim is így érzik-e, de nekem nagy segítséget jelentett, hogy az animátorképzés nem sokkal a ványai program előtt volt (okt. 26.). Itt ugyanis a téma *igazi szakértői* megnyugtattak, hogy *nem kell* a felületi feszültség fogalmát még megemlíteni sem; épp elég, ha rácsodálkozik a gyermek egy guruló vízcsepre, vagy a víz felszínén úszó gemkapocsra. És láss csodát, tényleg ez történt!

Az a nagyszerű ezekben a játékokban, hogy nemcsak mindegyik más, hanem egyenként, külön-külön is sokfélélt lehet velük játszani. Így egy doboznyi játékkal – a négy asztalnál összesen kb. 12-vel – be tudtuk mutatni a víz ezer arcát.

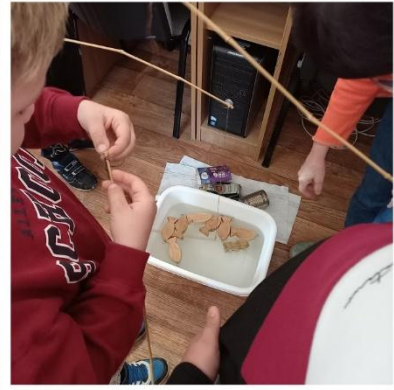
Hogyan tartja meg a felszínén a molnárpoloskát? Hányféle halmazállapotban fordul elő a Földön? Milyen állatoknak, növényeknek adnak otthont a szabad vizek? Az összes víznek hány százaléka édesvíz? Mit tehetünk a megóvásukért?

Képrejtvények, horgászbotok, úszó fémkapcsok, zenélő üvegek, szókártyák, vízcseppekbe zárt (=textilbe varrt) vízi élőlények adtak feladatot az érdeklődő gyerekeknek, akik figyelmesen hallgattak minket, és legjobb tudásukat csillogtatva, aktívan vettek részt a foglalkozáson. Mi, akik animátorként voltunk jelen, főállásban mind pedagógusok voltunk/vagyunk, és életünkben több évtizedet töltöttünk különböző iskolákban. Ezért külön öröm volt számunkra a dévaványai gyerekek érdeklődése, nyitottsága, tájékozottsága.

Köszönjük a Ladányi Mihály Könyvtár dolgozóinak, elsősorban Szatmári Beátának a folyamatos jelenlétet: ő irányította a csoportokat, figyelte az időt, fotózott, és még számtalan módon segítette, hogy csak a feladatunkra és a gyerekekre figyelhessünk.

És legfőképpen hálásan köszönjük a Saly családnak, hogy befogadtak minket, és érkezéstől távozásig élvezhettük kivételes vendégszeretetüket.

A második nap végére nagyon elfáradtunk. Szerdán délután 40 perces váltásban 4 osztály, azaz 16 kiscsoport fordult meg egy-egy asztalnál. Másnap, csütörtökön délelőtt szintén 4 osztály, összesen 16 csoportban. A fáradságért azonban bőven kárpótolt minket a minőségi idő: a tartalmas program és a jó hangulat, amiről a mellékelt fotók is tanúskodnak. Nézzétek!

A program a Dévaványai Kulturális És Hagyományörző Egyesület, A Manófalva Oktatási Alapítvány, valamint a Nemzeti Együttműködési Alap támogatásával valósult meg.

Gyalog Éva

Projektek

A Beporzók munkacsoport hírei

Forintos Krisztina kitüntetést kapott

„A jövő zöld generációjáért díj 2024” pályázaton a szakmai zsűri értékelése alapján különdíjat nyert. Gratulálunk!

Zöld múzeumok – Kihívások és lehetőségek a múzeumi zöld átállásban

A Szabadtéri Néprajzi Múzeum – Múzeumi Oktatási és Módszertani Központ és a Pulszky Társaság – Magyar Múzeumi Egyesület szervezésében október 28-án rendezett szakmai konferencián Vásárhelyi Tamás mutatta be rövid előadásban a múzeumoknak a Beporzók napja alkalmából tartott elképesztően kreatív és gazdag programjait. A Kör-rel való beporzós együttműködés 2020-ban kezdődött (a Pulszky Társasággal való együttműködés általában 1992 óta folyik). A covidos bezártság 2021-ben meglóditotta az online aktivitásunkat. Ennek eredményei a linkgyűjtemény, az ingyenesen letölthető videók és a *Barátságban a beporzókkal* anyag (<https://www.beporzoknapja.hu/letoltheto/>).

És hogy a múzeumok hogyan reagáltak rá, azt egy körpanorámában 30 oldalon lehetett csak összefoglalni (<https://www.beporzoknapja.hu/wp-content/uploads/2021/03/Múzeumi-körpanoráma-2021.pdf>). A beporzók védelme sok múzeum éves programjába épült be, de nem lehet elégszer hangsúlyozni, hogy szinte minden fajta múzeum megtalálhatja a szellemi kapcsolatot a rovarvilággal, és ezt közönségével is tudhatja.

A Zöld múzeum kritériumrendszer kidolgozása, amit Mayer Adél és Vásárhelyi Tamás vetett fel egy konferencián, két éve folyik, és ez már túlmutat a beporzók ügyén. Az ökoiskola kritériumrendszer igen hasznos segítség volt ebben a munkában.

Online Ökoiskolai találkozó

Az Oktatási Hivatal által szervezett program 2024. november 26-27. (kedd-szerda) délután 14.00 órakor kezdődik. Szerdán Vásárhelyi Tamás a rovarbarát iskolakertről és a rovarokkal való barátkozás jelentőségéről tart előadást, Forintos

Krisztina pedig azt mutatja be, hogyan dédelgetett faliméheket egy kémcsőben, amit ravaszul felkínált egy faliméh mamának költőhelyül.

Amúgy a csoport számos tagja rendszeresen demonstrálja a vándortanösvényeinket a legkülönbözőbb rendezvényeken (beszámolók a facebookon és a Körökben). Az a benyomásom, hogy kezdünk divatba jönni. Soha nagyobb baj ne legyen!

Vásárhelyi Tamás

„Azért a víz az úr” - HAND Presidency projekt

Az ősz folyamán újabb izgalmas programokkal folytatódott a projekt. Szeptember 20-án a Milton Friedman Egyetem tanító szakos hallgatóinak tartottunk módszertani műhelyt a Víz vándortanösvénnyel. Victor András inspiráló előadásából megtudhattuk, miért is olyan különleges ez a hétköznapi, mindenki által ismert anyag, továbbá, hogy miért csak nemzetek közötti együttműködések segítségével védhetjük meg ezt az értékes kincsünket. A kísérletekkel egybekötött előadás után, kis csoportokban három asztalt körbejárva próbálhatták ki a Víz vándortanösvény játékait a hallgatók. A program nagy sikert aratott. Köszönjük Saly Erikának a szervezést!

Az egyetemi módszertani műhely következő állomása november 6-án a MATE gödöllői kampusza volt, ahol a Környezetvédelmi Szakkollégium keretében ismerkedhettek meg az érdeklődő hallgatók programunkkal. Itt az előzőhöz hasonlóan szintén nagy örömmel fogadták az előadást és a módszertani bemutatót. Néhány visszajelzés a hallgatóktól arról, hogy mi tetszett nekik a legjobban, és hogy mit éreztek a leghasznosabbnak?

„A gyakorlatias feladatokat, a lényegre törő, minden korosztály számára élvezhető információkat.”

„Hogy láthattam, milyen egyszerű eszközökkel lehet szemléltetni a környezetünkben végbemenő folyamatokat.”

Milton Friedman Egyetem

MATE Környezetvédelmi Szakkollégium

Víz vándortanösvény animátor képzés

2024. október 26.

Az őszi folyamán további izgalmas játékok készültek el a vándortanösvényhez, melyeket folyamatosan teszteltünk a különböző rendezvényeken és a képzésen. A játékok jártak az orfűi Országos Találkozón, a Fővárosi Állat- és Növénykertben, sportrendezvényeken (Bp., Paks, Kecskemét), és mire a KÖR megjelenik, a terézvárosi lakosság és a dévaványai iskolások is kipróbálhatták eszközeinket.

Október 26-án Víz vándortanösvény animátor képzést tartottunk a Humusz Házban. Néhány hangolódó feladat után meghallgattuk Victor András sokszínű előadását a víz ezer arcáról, együtt kísérleteztünk Vásárhelyi Tamással és Victor Andrással, majd kipróbáltunk néhány játékot az alkotók vezényletével. Közben sokat beszélgettünk a vízről, hogy jobban megismerhessük, és mivel jó társaság gyűlt össze, nagyokat nevtünk is. A hely adottságainak köszönhetően, teremben és kertben is volt lehetőségünk játszani, ami változatosabbá tette a programot, és nagy öröm volt a szép őszi időben. Ha már ott voltunk, felfedeztük kicsit a Humusz új tanösvényét, és megittunk egy galambot, akit szemlélődés közben véletlenül elzártunk az ivóvízforrásától, ahogy körbeálltuk a tavat.

A többi pedig mondják el a résztvevők:

„Érdekes bemutatók, aktív játékos feladatok, mozgalmas, tevékeny ismeretszerzés”

„Nagyon sok érdekes és számomra új ismeretet szereztem a víz fizikai és kémiai tulajdonságairól, melyek a földi élet egészére hatással vannak. (Victor A. előadása)”

„A vidám, felszabadult hangulatú képzés öröm volt még szombat délután is!”
Köszönet az aktív és érdeklődő résztvevőknek a tartalmas és jó hangulatú találkozóiért!

Víz vándortanösvény animátorképzés bent és kint

Tagjaink írták

Újbudai séták – beszámoló

A szeptemberi KÖR-ben azt jeleztem, hogy a 8 tervezett helyszín közül már csak 3 van hátra. Azóta pedig már mindegyiken túl vagyunk; azzal együtt, hogy a Kopaszi-gát második sétáját – az árvíz-veszély miatt – az eredetileg meghirdetett szept.21. helyett okt. 12.-én tartottuk meg.

A séták és sétavezetők teljes listája ez volt: Ménesi út és környéke (Victor András), Gellért-hegy (Könczey Réka), Budai Arborétum (Victor András), Rupp-hegy (Könczey Réka), Feneketlen-tó (Bikki Levente), Kopaszi-gát (Saly Erika), Szabadsághídtól az Info-parkig (Pamlényi Csilla) és végül Gellért-tértől a Móricz körtérig (Devescovi Balázs). Ez 8 helyszínen 2-2 alkalom; összesen 16 séta. Volumenét tekintve tehát eddig ez a 2024-es volt a legnagyobb Újbudai séta-sorozatunk.

Örvendetes, hogy a kerületi önkormányzat már jelezte, hogy kezdjünk készülni a jövő évi sétákra. Ők pedig előkészítik az újabb szerződést.

Victor András

Terézvárosi séták – beszámoló

Az előző KÖR-ben már írtam, hogy a XI. kerületi séták mellett egy másik fővárosi kerületben – VI. ker., Terézváros – is indítottunk séta-sorozatot. Azt is az ottani önkormányzat megbízásából. Ez utóbbi sorozat – legalábbis egyelőre – lényegesen kisebb és jellegében is kicsit másmilyen feladat. Annyiban másmilyen, hogy – mivel Terézvárosban minden igyekezetük ellenére sajnálatosan kevés az „igazi” zöld felület – itt nagy hangsúlyt kap a „mini-zöldekre” való odafigyelés; vagyis a járda repedéséből kibújó és a kerítéseken megtelepedett tenyérnyi növényzet értékelése, megbecsülése.

Két útvonalat terveztünk meg. Az egyik lényegében Terézváros északi részén kanyarog, a másik a déli részén. Mindkettőt először az önkormányzat szakembereivel jártuk be, hogy egyrészt közelebb hozzuk az önkormányzati dolgozókhöz ezeknek a sétáknak a látásmódját, másrészt, hogy az ő helyi

tapasztalataik alapján javítsuk – korigáljuk, gazdagítsuk – a séták útvonalát, tartalmát.

Mind a séták megtervezését, mind a levezetésüket Saly Erika és Victor András végezte. Ők készítik az újfajta séta tapasztalatainak elemzését, összefoglalását és a feladat elvégzéséről szóló jelentést. Minthogy ők maguk (a szervezők) összességében jónak látják az irányt – s a helyben kapott szóbeli visszajelzések is azt mutatják, hogy a résztvevők kifejezetten értékesnek, hasznosnak ítélték a sétákat – bizakodhatunk abban, hogy valamilyen formában a terézvárosi önkormányzat is a folytatásra voksol.

Victor András

Hegyvidéki környezet- és kultúrtörténeti séták (2024 ősz)

2024 februárjában kerestem fel a XII. Kerületi Önkormányzat Zöld Irodáját azzal az ötlettel, hogy a Méhbarát kerület program részeként egyesületünk Beporzók munkacsoportja által készített Beporzó tanösvény állomásait hosszabb-rövidebb sétaútvonalakra felfűzve olyan vezetett sétákon lenne érdemes bejárni, amiken környezeti és kultúrtörténeti érdekességeket, tudnivalókat mesélünk a közönségnek. Az ötlet elnyerte a Zöld Iroda tetszését, így egyesületünket megbízta négy séta kidolgozására és megtartására. A feladatba Földváry Gergely történészt, a Hegyvidéki Helytörténeti Gyűjtemény vezetőjét vontam be, ketten dolgoztuk ki a sétákat, és ketten is voltunk a sétavezetők. Rajtunk kívül a Zöld Iroda munkatársa, Laki Nóra is részt vett mindegyik sétán, sőt, az utolsó séta két helyszínén ő osztotta meg a lokális környezeti információkat a résztvevőkkel.

2024. szeptember 21. és október 12. között négy egymást követő szombaton tartottuk meg a sétákat. A Zöld Iroda saját hírlevelében tette közzé, és ezúttal csupán XII. kerületi lakosok vehettek részt – regisztráció után díjmentesen. A séták váratlanul hamar beteltek, volt, hogy két óra sem kellett ahhoz, hogy a maximum 25 fő regisztrálót elérjük.

A séták hosszabbak voltak az átlagos városi sétáknál: 4,5 és 6 km között mozogtak, két útvonal természetközelibb, terepibb utakon vezetett, kettő pedig szinte végig aszfaltos utakon, az utolsó a kerület belsőbb részein. Nem csak a hossz haladta meg az átlagos városi sétákét, de általában 100 méter szintet is megtettünk, az utolsó alkalommal közel 200 métert emelkedtünk majd ereszkedtünk vissza. Mind a négy sétán érintettünk Beporzó tanösvény-állomásokat, legalább két állomást megnéztünk minden alkalommal, az utolsó belső városi útvonal során négyet is összegyűjtöttünk. Ezeknél mindig előhoztuk az állomásnál leírt környezeti ismeretanyagot, és volt, amikor további fenntarthatósági, környezettudományos információkat is átadtunk. Amennyire a

közönség vevő volt rá, tevékenységekbe is bevontuk őket. Másrészt a séták mindegyikénél jelentős, a helyszínekhez kapcsolódó kultúrtörténeti (helytörténeti, irodalomtörténeti, művészettörténeti, építésztörténeti stb.) érdekességeket ismertek meg a résztvevők. A sétákat a hosszúságuk és a számos elmesélni való miatt négy órásnak hirdettük meg, ezt az időtartamot sikerült is tartanunk, maximum 10-15 perccel haladtuk meg.

Az útvonalak vázlatosan így alakultak:

1. Jókai Mór Általános Iskola – Normafa – Disznófő – Fácános.
2. Eötvös József park – Széchenyi-kilátó – Normafa – Harangvölgy – Fácános.
3. Barabás villa – Városmajor – János-kórház – Városkút – Hunyad-orom – Lóvasút.
4. Barabás villa – Kis-Sváb-hegy – Óra villa – Városi kaszáló – Királyhágó tér – Hegyvidéki Kulturális Szalon.

Sajnos az időjárás nem mindig volt kegyes, talán főként emiatt a második alkalomkor magas volt a lemorzsolódás, hiába jött oda szinten minden regisztrált a kiindulási helyre, végig esőben kevesen jöttek már le a Harang-völgybe. Meglehet, az első sétánál többen nem olvasták el rendesen, hogy milyen hosszú az útvonal, és inkább elbúcsúztak a Normafánál. A két utolsó sétán szinte mindenki végig tudott maradni, sőt: a legtöbb szintet tartalmazó sétánál erőteljesen felhívtuk a figyelmet, hogy ez alighanem a legtöbb budapesti lépcsómászást tartalmazó vezetett séta lesz, itt is minden induló végigjött, pedig itt a távolság sem volt csekély.

Nem csupán az előzetes érdeklődés és a regisztrálás volt sikeres, a sétalók visszajelzései is leginkább pozitívak voltak. Várhatóan november közepén közösen leülünk és értékeljük majd a közös munkát, hogy lesz-e folytatás, mit érdemes megváltoztatnunk, ezeket a sétákat hirdetjük-e meg újra tavasszal, vagy kidolgozzuk az eddig nem érintett tanösvénypontokat felkeresőket, majd akkor fog kiderülni.

Devescovi Balázs

2024 Komposztünnep

Kedves Környezeti Nevelő Társaink!

Az idei komposztünnep felhívása <https://humusz.hu/komposztalj/felhivas2024> igen tartalmasra sikeredett. Engedjétek meg, hogy pár mondatban meséljek róla Nektek!

A Humusz Szövetség és a Galgamenti Népfőiskola idén immár 14. alkalommal intézett felhívást civil közösségek és oktatási intézmények felé. Idei témánk: Tanuljunk a természettől!

A komposztálás iránt fogékony pedagógusok, civil szervezetek 67 csoportja regisztrált, közel 3700 fő az ország területéről s a határon túlról is. A bölcsődei, óvodai korcsoportnak meséket (Bábozd zöldre, A komposztba hullott kesztyű), könyvjelző készítést ajánlottunk idén. Az iskolásoknak a partner intézmények tudásanyagaival készültünk: CEEweb a Biológiai Sokféleségért – Ökokert kint és bent – online tananyaguk elérhető bárki számára, így szerettünk volna ennek megismertetésében segíteni. <https://www.ceeweb.org/knowledge-item.php?id=5>

A Talaj az életünk alapja! Ismerd meg! - <https://www.ceeweb.org/knowledge-item.php?id=4>

Gyümölcsligetjárás – drámapedagógiai módszertan a fenntartható élelmiszer-rendszerek újra-értelmezéséhez, <https://www.ceeweb.org/publication.php?id=852>

Továbbá ajánlottunk egy mesejátékot, Szabó Szilvia: Szökevények című ökokuka meséjét, 4 felvonásban.

https://humusz.hu/sites/default/files/szokevenyek_szs_0.pdf

Valamint a Biolearn – biomimikri feladatok közül emeltünk az előtérbe kettőt: Csili-vili giliszták és a Lenyűgöző falevelek témákat Neumayer Éva és a Magosfa Alapítvány bevonásával.

A komposztáló közösségeknek egymás meglátogatását javasoltuk, tapasztalatcsere érdekében.

Emellett minden évben felhívjuk a figyelmet a Nemzetközi Komposzt tudatos Hétre kiírt poszter pályázatra is, mely idén könyvjelző készítéssel is megcélozta a fiatalabb, 14 év alatti korosztályt.

Angol nyelvű plakát pályázat – International Compost Awareness Week (ICAW) 2025

A Nemzetközi Komposzt Tudatossági Hét (International Compost Awareness Week) szervezői minden évben plakátversenyt hirdetnek a következő évi plakát tervének kiválasztására. Az ICAW-t mindig május első teljes hetében tartják. A 2025. évi időpont: május 4-10. A 2025-ös ICAW témája a „Fenntartható közösségek a komposzttal kezdődnek!” Angolul ez így kell, hogy a plakáton szerepeljen: Sustainable Communities Begin with Compost!

Bárki részt vehet a világ bármely pontjáról ebben a versenyben, amennyiben 14 évesnél idősebb. A verseny győztesének díja 500 dollár. Nevezni 2024. szeptember 1. és november 1. között volt lehetséges. Részletes kiírást angol nyelven itt találjátok. <https://compostfoundation.org/ICAW/ICAW-Poster-Contest>

Persze a regisztrálók előtt ott a pálya, kedvük szerint variálhatják a játékos feladatokat és használhatják fel a 2011 óta épített tudástárunkat: <https://humusz.hu/komposztalj/komposztos-otletek>

Nagyon szeretnénk, ha alkalomadtán kipróbálnátok Ti is kisebb, nagyobb részletekben, s vissza is jeleznétek, mit, hogyan tudtatok a gyerekekkel, felnőttekkel megvalósítani.

Köszönöm szépen a figyelmeteket!

Nagy Andrea

Komposzt munkacsoport – Tagokat keresünk

A Magyar Környezeti Nevelési Egyesületen belül szívesen elindítanám a Komposzt munkacsoportot. Kérem szépen, ha éreztek magatokban kedvet e téren együttműködni, tudást megosztani és megsokszorozni, akkor jelezzétek nekem, s meglátjuk, hogyan alakítsuk tovább a lépéseinket, közösen. Jeligénk lehet akár ez is: A komposzt oszt és szoroz!

Köszönettel:

Nagy Andrea (galgaokoinfo@gmail.com, tel.: 70-38 19 287)

Programajánló

Programajánló november 23-ra: Földgömb Fesztivál

Gyertek el! Két asztallal leszünk kint, de ez semmi lesz a rendezvény gazdag kínálatában, aminek középpontjában a játékos ismeretszerzés, az aktív tanulás van. Aki úgy érzi, az beállhat közénk az asztal mögé is egy kicsit, hogy

elszívhassunk egy cigit. (Ez a cigi vicc volt, de az ajánlat komoly.) A többit a honlapról idézem:

„A Földgömb Fesztivál ötvözi a kalandvágyat a természet-szeretetet és a tudást! Izgalmas, inspiráló, ingyenes, interaktív, hiánypótló, családi esemény, melyet a Földgömb magazin csapata szervez a korábbi Felfedezők Napja és Zöldgömb Fesztivál nyomdokain immár egy évtizede.

Helyszín: Millenáris Park, D-csarnok (1024 Budapest, Kis Rókus u. 16-20.)

Időpont: 2024. november 23. 10.00–18.00

Belépő díj: ingyenes, de regisztrációhoz kötött.” <https://fesztival.afoldgomb.hu>

Vásárhelyi Tamás

Versek, szépségek

Versek, szépségek

Búcsúzva az áldott-émlékezetű piarista tanártól – a nemrég elhunyt Jelenits Istvántól – ízelegessük egy mondatának és egy (Tótfalusy István álneven publikált) versének üzenetét!

„A tanároknak a szép iránt elkötelezettnek kell lenniük; mindegy, hogy milyen szakosok, mert a nyelvtanárok sem csak nyelvet, hanem kultúrát is tanítanak.”

Tótfalusy István: Szavak

Vannak szavak –
már szinte élők, mint a falevél.
Lélegzenek, suhognak, izznak,
s mikor kisüt a nap,
egy pillanatra megpihen a fény
rajtuk. Szemhúnyva várják. Fényt a fény,
életet élet, szót a szó...

Aztán fordul a szél,
Suhint az ősz, vetkőzik a karó,
És megsárgul a lomb is: vége már.
Riadva száll
akár

vak tó fölött csapongó vak madár.

Hiába élt, hiába volt,
lélegzett, izzott, szólva szólt.
Élt, de lehullott: vége már.
Elmúlt a nyár.

Vannak szavak:
élők, de élők csak, mint a levél.
Lélegzenek, suhognak, izzanak, –
s mind *egy* nyarat
ha él.

De van szó, van szó olyan is,
ha ritka is,
mely nem *egy* évet él.

Nem hullik földre, mint a falevél,
nem tépi, fosztja, bárhogy fújja is
a szél.

* * * * *

Rakovszky Zsuzsa: Fortepan (részletek)

Címkék: rádió, történelem, teherautó

Ülünk a padlón, öt-hatévesek,
ősz eső hullt az óvodakertre,
a rádió szól, név nevet követ,
szőke óvónőnk lázasan figyelte,
nem értek semmit, csak a lényegét:
mindig emlékszem majd erre a percre,
mikor a szörnyű rend ólomfalát
az álmok árvize harsogva törte át.

A jelen kártyavárként összeroskad,
lángban és vérben úszó láthatár,
az égen roppant állócsillagoknak

remény- és vészhozó sugára áll,
mikor a nagy ködképek fölragyognak,
vágy és veszély, szabadság és halál,
s mint álmunkban, a híg leget tapossuk,
magunk fölé emel, s megint leejt a sorsunk.

Címkék: vitrin, meggybefőtt, korszakhatár

A múlt, így mondták, eltörölve, mégse
érzékelünk éles korszakhatárt.
Az idő felszíni hullámverése
a mélyréteget még nem hatja át.
Nem jelzi az új korszak szellemét se
kalap, se szoknyahossz, se nagykabát,
a duplaágy, a dédszülők komódja,
a meggybefőtt a spájzban, a kiskertben a rózsa,

ősszel hosszú párnák az ablakokban.
Lekvárt főznek. A tejszínt felverik,
téli az ünnep gyertyalángja lobban,
csengettyű szól, régi szokás szerint.
Őrzi a leigázott törzs titokban
szokásait és istenségeit.
A vitrinben villog a múlt ezüstje,
befogja a falat a rossz vaskályha füstje.

Forrás: Rakovszky Zsuzsa: Fortepan.
Magvető Kiadó, Budapest, 2015 (52; 54-55.o.)

Közérdekű

Irodai hírek:

Kedves Tagjaink!

Nagyon köszönjük a 2023-as évre vonatkozó SZJA 1% felajánlásokat, melyet az Adóhatóság már az Egyesület rendelkezésére is bocsátott. A felajánlott SZJA összege **337 604 Ft** volt.

Hálásan köszönjük Tagjainknak és Hozzátartozóinknak, hogy gondoltak ránk, és Egyesületünket jelölték meg kedvezményezettként!

FIGYELEM!

TAGDÍJ
-INFORMÁCIÓ

Nagyon köszönjük a rendezett tagdíj befizetéseket! A **2024-es évre** vonatkozó tagdíjak továbbra is az alábbiak, többen még nem rendezték, kérjük, tegyék meg mielőbb (a határidő 2024.03.31. volt!):

- **egyéni: 6 000 Ft/év,**
- **diák/nyugdíjas: 3 000 Ft/év,**
- **családi: 9 000 Ft/év.**

Bankszámlaszámunk: MagNet Bank 16200151-00270519-00000000

Tájékoztatás:

Raktár-irodánkban jelenleg sajnos nem tudunk személyesen találkozni, itthonról dolgozom. Telefonon (06-20-494-94-69) és e-mailen (kriszkurucz.mkne@gmail.com) természetesen elérhető vagyok, ha valaki postán szeretne valamit küldeni, kérem, előtte egyeztessen velem, hogy milyen postacímre teheti meg!

Sztridáné Kurucz Krisztina

Felelős kiadó: az Egyesület elnöke
Szerkesztő: Hársas Éva
Honlap: www.mkne.hu

Iroda és postacím:
1119 Budapest, Etele út 59-61.
Tel/Fax: 321-4796
e-mail: mkne@mkne.hu